

Bijlage: Ambtelijke reactie d.d. 18 februari 2025 op vragen Rekenkamer inzake ecologisch bermbeheer.

1. Kun je aangeven wanneer met het gedifferentieerd maaibeheer gestart is, welke doelstelling precies was, welke budget en welke looptijd er sprake was?

Begin 2021 is het maaibeheer opnieuw aanbesteed. Op 5 januari 2021 heeft het college besloten de opdracht tot het biodivers bermbeheer 2021-2026 te gunnen aan Idverde Realisatie. (Djuma 418081); Het contract heeft een looptijd van 6 jaar (2021-2026), met een optie voor 2 jaar extra. Door middel van Raptic Impact Contracting is een nieuwe partij gevonden in Idverde Realisatie uit Roermond. Het RIC-contract is een ruim kader, de uitwerking is gemaakt na keuze voor de partij. In de Mutual Agreements Paper¹, waarin onderstaande doelstellingen zijn opgenomen. De daadwerkelijke start van het ecologisch maaibeheer (buiten) was voorjaar 2021.

Doelstellingen (uit Mutual Agreement Paper):

Op **Procesniveau**: De borging van een helder en dynamisch proces waarbij jaarlijks op contractniveau keuzes gemaakt worden en een balans is tussen budget en doelstellingen.

- **Ambitie 1: Ecologische meerwaarde.** Omschrijving ambitie: Met deze ambitie dragen de gemeente Gennepe en haar inwoners bij aan GG 15 (Herstel ecosystemen en herstel biodiversiteit). Maximaal bijdragen aan herstel ecosystemen en biodiversiteit, gericht op zowel flora als fauna en met aandacht voor biotische en abiotische factoren. Doel: Verhogen van de biodiversiteit en herstel ecosystemen.
- **Ambitie 2 : Draagvlak, profilering gemeente en educatie.** Omschrijving ambitie: De gemeente wil zich samen met inbreng van natuurorganisaties, agrariërs, burgers en bedrijven inzetten voor biodiversiteit in haar gemeente. In de samenwerking tussen de gemeente en al deze partijen hecht de gemeente waarde aan een goede verstandhouding en een hoogwaardige wisselwerking tussen de partijen. Op zowel zakelijk als inter- en medemenselijk niveau. Doel: We hebben 4 doelen op het gebied van communicatie: (1). Draagvlak creëren voor veranderd maaibeheer; (2). Profilering gemeente als groene gemeente; (3). Kennisdeling/educatie; (4). Goede samenwerking met externe partijen.
- **Ambitie 3 Klimaatmitigatie: CO2-besparing en circulariteit.** Omschrijving ambitie: De gemeente Gennepe streeft naar een duurzame, circulair verantwoorde economie, waarbij de ecologische voetafdruk zoveel mogelijk wordt beperkt, zie ook de Duurzaamheidsvisie 2018-2021. In aansluiting op GG 12 (Verantwoorde Consumptie en Productie) ambieert de gemeente Gennepe om vanuit het Biodivers bermbeheer op grondstof-, materiaal- en productniveau een positieve impact te realiseren richting een volhoudbare samenleving, waar ook het minimaliseren van het gebruik van fossiele brandstoffen en het voorkomen van de uitstoot van broeikasgassen deel van uitmaken. Doel: zo veel mogelijk klimaat neutraal werken. Co2 prestatieladder
- **Ambitie 4 Klimaatadaptatie.** Omschrijving ambitie: Het maaibeheer draagt bij aan klimaatadaptatie en is duurzaam en inclusief. Het dempen van, en inspelen op, de effecten die klimaatverandering heeft en nog zal krijgen op de te beheren oppervlakken en nevengelegen gebieden (klimaatadaptatie). Denk daarbij o.a. aan: - extreme regenval, droogte, langdurige

¹ Deze bijlage is beschikbaar bij de Rekenkamer.

warme perioden en hitte records. - de effecten van klimaatverandering op de beleving van het groen en de gezondheid van plant en dier. Het project is een succes als de gevolgen van klimaatverandering in de berm minimaal zichtbaar en merkbaar zijn, zowel voor mens als dier. Doel: Inzetten op een klimaatrobuuste omgeving waarin maatregelen worden genomen om de berm weerbaarder te maken tegen lang aanhoudende droogte en extreme regenval (klimaatadaptatie).

- **Ambitie 5 Sociale cohesie en veiligheid.** Omschrijving ambitie: De gemeente Gennep wil met deze aanbesteding, vanuit GG 11, bijdragen aan veilige en duurzame steden. Het gaat hierin met name om de verkeersveiligheid, de groene en openbare ruimtes maar ook het cultureel en natuurlijk erfgoed en de relatie van de dorpen en haar omgeving om een inclusieve en duurzame aanpak te realiseren. Doel: veiligheid altijd voorop

Budget:

In de gemeentelijke begroting is jaarlijks een bedrag van circa 150K opgenomen voor het maai-beheer van het gemeentelijk areaal. Hieronder volgt een globale uitsplitsing naar de verschillende aspecten van het maai-beheer, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen reguliere maatregelen en maatregelen gericht op (het ontwikkelen van) ecologie / meer biodiversiteit.

	Beheermaatregel / kostenaspect maai-beheer:	regulier	tbv ontwikkeling ecologie
1	Regulier beheer van gazons, eens per 10 dagen circelmaaien	€ 60.000	
2	Maaien halve meter stroken om de slingerend maai-beheer percelen, om de randen van de percelen netjes te houden	€ 7.000	
3	Voorjaarsbeurt (verkeersveiligheid; kruisingen en zichtpunten) 1	€ 18.000	
4	Gefaseerd maai-beheer (ecologie; conform kansenkaart)		€ 16.000
5	Maaizuigbeheer (tbv verkeersveiligheid / ecologie; conform kansenkaart)	€ 12.000	€ 12.000
6	Slingerend maai-beheer (ecologie; op bredere grasstroken)		€ 11.000
7	Advieskosten (opstellen kansenkaart / beheerkaart / monitoring)		€ 20.000
		€ 97.000	€ 59.000
		62%	38%

Totaal 157K

De bedragen zijn basisbedragen. Door weersomstandigheden kan er meer gemaaid moeten worden op verkeersveiligheid. Daling kosten voor EPR-bestrijding.

Inhoudelijke onderbouwing (kansenkaart, beheerkaart;) uitleg van beheermethodes en berichten zijn te vinden op: <https://www.gennep.nl/ecologisch-maai-beheer;>

Bijv. de aankondiging van de laatste maaironde (najaar 2024) is als Nieuws-item op de website te vinden: <https://www.gennep.nl/aankondiging-maaironde-najaar-2024>

2. Lag hier een keuze aan ten grondslag en door wie is die keuze gemaakt (raad/college??)

De (inhoudelijke) basis voor het ecologisch maaibeheer is het groenbeleidsplan. Het Groenbeleidsplan 2021-2031 is op 8 maart 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. De doelstelling voor het groenbeheer is een groene, gezonde en leefbare buitenruimte voor mens en natuur. Mede op basis van een enquête onder inwoners, waar het inzetten op biodiversiteit, bermen, maaibeheer hoog scoorden, is het biodivers of ecologisch maaibeheer, dat zich richt op het herstel van biodiversiteit, verder uitgewerkt.

In het raadsvoorstel van 8 maart 2021 staat een verwijzing naar het maaibeheer:

UITVOERING EN VERVOLG

Zodra u het Groenbeleidsplan 2021-2031 heeft vastgesteld, zetten wij de acties in gang die nodig zijn om de vertaalslag te maken naar de beheerpraktijk. Zodra herziening van uitvoeringscontracten aan de orde is, wordt het groenbeleidsplan als beleidskader gebruikt. Uitvoering zal gefaseerd plaatsvinden, gestart wordt met het maaibeheer van bermen.

3. Ligt er een evaluatie of heroverweging van het maaibeheer in het verschiet?

Er liggen op 2 niveau's evaluaties in het verschiet:

- Evaluatie van het groenbeleidsplan, halverwege de looptijd, in 2026. Hierbij zal worden ingegaan op (het behalen van) de ambities en uitgangspunten van het groenbeleidsplan. Het maaibeheer kan daarin worden meegenomen als één van de manieren om de ambities uit het groenbeleidsplan te realiseren.
- Evaluatie van het maaibeheer-*contract*, aan het einde van de contractperiode met idVerde Realisatie (2026), mede met het oog op een mogelijke verlenging. Voorstel is om in 2026 beide aspecten in samenhang te evalueren.

4. Kun je al iets duiden van de resultaten tot op heden?

Het ecologisch maaibeheer is onder meer ingezet in een tijd met hoge plaagdruk van de Eikenprocessierups. Inmiddels is de plaagdruk enorm gedaald. Hierbij spelen ook andere factoren een rol, maar een stabiel ecosysteem en hogere begroeiing langs bomen (als gevolg van het ecologisch maaibeheer) dragen eraan bij dat de eikenprocessierups zich lastiger verspreidt.

Het zien van resultaat in termen van verhoogde biodiversiteit in de bermen en grasvlakten waar ecologisch maaibeheer wordt toegepast, is een kwestie van geduld (en doorzetten van het verschrallingsbeheer). Door maaisel af te voeren wordt de grond armer qua nutriënten. Hierdoor krijgen meer (planten)soorten een betere concurrentiepositie, en zul je op den duur meer soorten tegenkomen. Het duurt meestal een aantal jaren voordat er soorten bijkomen. Een 20-tal bermen wordt door vrijwilligers van IVN gemonitord op het voorkomen van planten en insecten. Zij hebben nu 2 jaar veldonderzoek gedaan. De resultaten van 2024 laten zien dat het aantal bloemen in de bermen licht is gestegen ten opzichte van 2023 en we goed op weg zijn naar meer biodiversiteit in onze gemeente. Het feit dat we meer

bloeiende planten waarnemen in een jaar met relatief veel regen laat zien dat de bermen meer bestand raken tegen bepaalde omstandigheden en daardoor stabiel worden. Verder zijn een aantal bijzondere soorten waargenomen, zoals de veldsalie, de kleine ratelaar en slangenwortel. Dit zijn soorten die zeldzaam zijn en vaak optimale omstandigheden nodig hebben om te kunnen groeien.

De monitoringsrapporten (en een samenvattend bericht) zijn te vinden op de web-pagina: <https://www.gennep.nl/ecologisch-maaibeheer>;

5. Is de raad hier tussentijd over geïnformeerd of staat dit op de rol (wanneer dan?).

- Naar aanleiding van de evaluatie van het 1^e jaar werken met ecologisch maaibeheer, is op 15 februari 2022 een RIB verstuurd. (Djuma 538835);
- Op 19 juni 2023 trok de raad van gemeente Gennep erop uit voor een excursie langs de bermen in de gemeente. Het doel van de excursie was om de (burger)raadsleden te informeren over de verschillende beheermaatregelen die worden toegepast binnen het ecologisch maaibeheer: <https://www.gennep.nl/fietsexcursie-ecologisch-maaibeheer-voor-burgerraadsleden>.
- Ook bij een evaluatie (in 2026) zal de raad worden betrokken.